

Чайка І.М.

студент,

Академія внутрішніх справ України

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ПОДРУЖЖЯ, ЯКЕ МАЄ НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ

Сім'я – це найбільш давній соціальний інститут, що виник ще в надрах первісного суспільства. Сім'я – це суспільство в мініатюрі, від цілісності якого залежить безпека всього великого людського суспільства [1, с. 40].

Шлюб (за законодавством України) – це сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану [2, с. 9]. Шлюбні відносини в Україні врегульовані Сімейним кодексом України, а також іншими законодавчими та нормативними актами, які, зокрема, визначають підстави та порядок виникнення, а також припинення шлюбу.

Законом передбачено судовий та позасудовий порядок розірвання шлюбу.

Розірвання шлюбу в судовому порядку здійснюється обов'язково у випадку, коли подружжя має неповнолітніх дітей, але чоловік та дружина можуть звернутися до суду із письмовим договором про те, з ким із них будуть проживати діти, яку участь братимуть батьки у житті дітей.

Щоб суд міг розглянути справу про розірвання шлюбу, мають бути наявні в сукупності такі умови:

- подружжя має спільне бажання розірвати шлюб, яке виражається в поданій до суду відповідній спільній заяві;
- між подружжям вирішені всі питання, пов'язані з місцем проживання дітей, забезпеченням умов їхнього життя, а також їх вихованням;
- після розірвання шлюбу не будуть порушені особисті та майнові права жодного з подружжя, а також права дітей.

Таким чином, розлучення за взаємною згодою чоловіка та дружини ґрунтується на договірній основі шлюбу: основою шлюбу є договір, отже, його можна припинити в будь-який час за погодженням сторін. Згідно із ст. 21 СКУ заявниками в цій справі є тільки подружжя – особи, які перебувають в офіційно зареєстрованому шлюбі. Підсудність справи про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей, не визначена законом. Таким чином, можна припустити, що вона обирається подружжям за місцем їх спільного проживання або проживання одного з них. До суду подається спільна заява подружжя про розірвання шлюбу, до якої має бути доданий письмовий договір про те, з ким проживатиме дитина, яку участь у забезпеченні умов їхнього життя братиме той з батьків, хто проживатиме окремо.

Проте бувають винятки, коли чоловік та дружина розірвавши шлюб, ніяк не можуть поділити своє «чадо» і щораз звертаються до суду з вимогою залишити дитину на виховання батькові або матері. Мотивуючи достатком, кращими умовами для проживання та великою кількістю вільного часу, який можуть приділити вихованню своєї неповнолітньої дитини. І тоді виникає

судова «тяганина» в результаті якої, дитина отримує психологічний стрес та пригнічення.

Якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися органом опіки та піклування або судом. Передбачено ч. 1 статті 161 СКУ [2, с. 40]. Фактично той, із ким дитина проживатиме неминуче веде до обмеження батьківських прав того з батьків, хто живе окремо від дитини. Певну категорію батьків це не влаштовує і тоді знову суд. А діти люблячи своїх батьків стають акторами самі того не розуміючи просто намагаючись не образити найближчих їм людей. Суд нездатний вирішити питання, щодо проживання неповнолітньої дитини. І в такому випадку настає безвихідна ситуація, яка триває до повноліття дитини.

А чи є сенс продовжувати судові засідання, де батьки знову і знову доводять свою правоту і різними методами намагаються переконати з ким краще житиметься їх кровинці?

Щоб таке питання не носило абстрактний характер, важливо, щоб згоду на таке спілкування дали ті, хто має можливість адекватно оцінити ситуацію, визначити інтереси дитини і, переконатися, що такий зв'язок буде корисним для дитини.

Отже, варто зрозуміти, що доказування в таких випадках, по суті, відсутнє. Адже в першу чергу розірвання шлюбу ніяк немає впливати на долю особистих відносин між батьками та дитиною. А вирішення спору щодо місця проживання малолітньої дитини має в обов'язковому порядку братися до уваги ставлення батьків до виконання своїх батьківських обов'язків, особисте ставлення дитини до кожного з них, та безліч інших обставин, що мають істотне значення.

Розірвання шлюбу між батьками, їх проживання окремо не впливає на обсяг прав, обов'язків. Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, фізичний та духовний розвиток. Батьки повинні знаходити час для спілкування з дитиною та її виховання навіть у тому разі, коли вони не проживають з дитиною однією сім'єю і не перебувають у шлюбі між собою. Той з батьків, котрий проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь в його вихованні і має право на особисте спілкування з дитиною. У свою чергу, той з батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати другому з батьків спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини ч. ч. 2, 3 ст. 157 СК України [2, с. 39].

Список використаних джерел:

1. Драгнєвіч Л. Сутність і ретроспектива становлення та розвитку шлюбно-сімейних відносин в Україні // Підприємство, господарство і право. – 2002. – № 1. – С. 40-42.

2. Сімейний кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями 2017 року: Офіц. текст. – К.: Алерта, 2017. – 78 с.